Ministerie van Financiën

MEMO

Maatregelen ten behoeve van een fraudebestendiger en eenvoudiger toeslagenstelsel

[redacted] Fiscale Zaken

Inlichtingen
[redacted]
T 070-[redacted]
F 070-[redacted]
[redacted]@minfin.nl

Datum
31 maart 2014

Rubriek
Maatregelen tbv een fraudebestendiger en eenvoudiger toeslagenstelsel

Auteur
[redacted]

Van
[redacted] Fiscale Zaken

Inleiding

SZW heeft Fin verzocht een inventarisatie te maken van maatregelen die het toeslagenstelsel fraudebestendiger en eenvoudiger maken. In dit memo noemen we een aantal maatregelen die hieraan kunnen bijdragen en die genomen kunnen worden binnen het bestaande toeslagenstelsel. Voor maatregelen die een stelselwijziging behelzen verwijzen wij naar de 'Oplegger-verkenning naar aanpassingen van het toeslagenstelsel' van SZW. Voor het overzicht van maatregelen in dit memo hebben wij onder meer geput uit het IBO-rapport 'Vereenvoudiging toeslagen' uit 2009 en uit het NIBO-rapport 'Fraudebestendigheid toeslagen' uit 2011. Daarnaast noemen we enkele nieuwe maatregelen. Tevens benoemen wij waar mogelijk de belangrijkste voor- en nadelen van de maatregelen en prioriteren wij deze met behulp van een score voor wat betreft fraudebestendigheid, inkomenseffecten, etc.

De fraudegevoeligheid van het toeslagensysteem

Fraude
Er wordt – net als met andere inkomensregelingen - gefraudeerd met toeslagen. Kenmerkend voor toeslagen is dat burgers een financiële tegemoetkoming kunnen krijgen op voorschotbasis. Deze voorschotten zijn mede gebaseerd op gegevens van de burgers zelf en de basisregistratie personen. Dat maakt de toeslagen kwetsbaar voor fraude. Zo is bij toeslagen in het verleden systeemfraude geconstateerd. Groepen criminelen maken via een combinatie van identiteitsfraude, katvangers en oplichting gebruik van de systematiek van het betalen van voorschotten. Daarop zijn maatregelen genomen om deze fraude tegen te gaan. Naar aanleiding van de fraude met

toeslagen door Bulgaren, zijn verdere maatregelen genomen met name gericht op een betere controle aan de poort.
De exacte omvang van de fraude met toeslagen is niet bekend. Fraudeurs zoeken steeds nieuwe wegen. Wel constateren wij dat het aandeel vastgestelde fraude en oneigenlijk gebruik als percentage van het totaal aan uitgekeerde toeslagen beperkt is. Desalniettemin is de politieke impact van fraude met toeslagen groot gelet op de absoluut forse bedragen die er mee gemoeid zijn en het idee van de rijksoverheid als pinautomaat.

Andere tekortkomingen toeslagenstelsel
Naast de fraudeproblematiek leven er nog een aantal andere frustraties over het huidige toeslagenstelsel. Aan de kant van de burger betreft dit het feit dat hij op eigen initiatief wijzigingen in zijn persoonlijke situatie (bijvoorbeeld in het inkomen) aan de Belastingdienst moet doorgeven, terwijl hij in de veronderstelling is dat de Belastingdienst al over deze gegevens beschikt. Dit leidt tot nalatigheid en onbegrip. Aan de kant van de Belastingdienst zitten de frustraties vooral in de handhavingsfeer. De Belastingdienst baseert de voorschotten op actuele gegevens waarover de dienst zelf niet beschikt, maar afhankelijk is van de burger. De scheidslijn tussen het maken van fouten, oneigenlijk gebruik en fraude binnen het toeslagstelsel is dun wat een effectieve handhaving, waaronder het toepassen van sancties, bemoeilijkt. Ook zijn de mogelijkheden om voorschotten bij toeslaggerechtigden met weinig inkomensbronnen terug te vorderen (wat het beeld van de rijksoverheid als pinautomaat in het leven heeft geroepen) beperkt. Dit is nog complexer in buitenlandsituaties.

Oorzaken problematiek toeslagenstelsel
Wij onderkennen grofweg vijf oorzaken die het toeslagenstelsel fraudegevoelig maken, namelijk;
1) De voorschotsystematiek op basis van actuele gegevens aangeleverd door de burger. Controle van die gegevens kan in de meeste gevallen (vwb het inkomen in alle gevallen) pas achteraf plaatsvinden.
2) Onvoldoende harde contra-informatie. Met name bij de huurtoeslag en de kinderopvangtoeslag wordt de tegemoetkoming gebaseerd op werkelijk gemaakte kosten waarover geen harde contra-informatie beschikbaar is.
3) Complexiteit van het toeslagenstelsel, zowel in wetgeving (grondslagen) als in uitvoering (als gevolg van regelmatig wijzigende omstandigheden). Door de complexiteit wordt de scheidslijn tussen fouten, oneigenlijk gebruik en fraude dun.
4) Massaliteit van het uitvoeringsproces leidt tot een kleinere 'pakkans', hetgeen uitnodigt tot fraude.
5) Beperkte mogelijkheden van terugvordering van uitbetaalde voorschotten met name bij burgers met weinig inkomensbronnen en in buitenlandsituaties.

Bestaande fraudemaatregelen
De laatste jaren zijn er diverse fraudemaatregelen genomen, waarvan een deel pas onlangs in werking is getreden. De effecten hiervan zijn nog niet meetbaar. Per 1 januari 2014 gelden de volgende antifraudemaatregelen:
- De termijn om te beslissen over het verlenen van een voorschot naar aanleiding van een nieuwe toeslagaanvraag is verlengd van acht naar dertien weken. Deze termijn kan met dertien weken verlengd worden.
- Er wordt geen voorschot verleend als de Belastingdienst onvoldoende informatie heeft over de aanvrager.
- Er wordt geen voorschot verleend aan iemand die in de vijf jaar vóór de aanvraag strafrechtelijk is veroordeeld of aan wie een vergrijpboete is opgelegd. Hetzelfde geldt bij strafrechtelijke veroordeling en vergrijpboetes van de partner of de medebewoner. Deze maatregel moet nog in werking treden.
- Er wordt geen voorschot verleend bij aanvragen met terugwerkende kracht ingediend na 1 april van het jaar t +1.
- Er wordt geen voorschot verleend indien de belanghebbende, zijn partner of een medebewoner niet of niet tijdig aangifte inkomstenbelasting heeft gedaan.

- Bij gerede twijfel aan woon- of verblijfplaats (vertrokken onbekend waarheen of adres in onderzoek) wordt de uitbetaling van een voorschot stopgezet.
- Bij stop-en-betaalacties (ANPR-acties) kan een auto ook in beslag worden genomen voor openstaande toeslagschulden.
- Per 1 december 2013 geldt dat toeslagen slechts op één bankrekening worden uitbetaald die op naam van de rechthebbende zelf staat.

Maatregelen

1. Normeren van grondslagelementen
   a) Inkomen vaststellen op t-2
   b) Normeren van de huurprijs
   c) Normeren uurprijs kinderopvang
   d) Fixatie huishoudsituatie

2. Moeilijk te controleren onderdelen afschaffen
   a) Afschaffen servicekosten
   b) Afschaffen kinderopvangtoeslag bij gastouderopvang
   c) Uitzonderingen kindgebonden budget (voor 16- en 17-jarigen) afschaffen

3. Overige maatregelen:
   a) Uitbetaling toeslag rechtstreeks aan instellingen
   b) Aanvragen toeslag door instellingen
   c) Opschorten uitbetaling voorschot bij twijfel over woonplaats
   d) Stringenter invorderingsbeleid
   e) Uitkeren 90% van voorschot
   f) Geen voorschot voor toeslaggerechtigden niet woonachtig in Nederland
   g) Europese gegevensuitwisseling

Ad 1: Normeren van grondslagelementen

a) Inkomen vaststellen op t-2

Een vanuit fraudeperspectief voor de hand liggende optie is om af te stappen van het actuele inkomen als basis voor de in aanmerking te nemen draagkracht en in plaats daarvan aan te sluiten bij het laatst bekende inkomen dat door de Belastingdienst is vastgesteld, ofwel het meest actuele BRI-inkomensgegeven. Deze inkomensinformatie is doorgaans 1,5 tot 2 jaar oud ('t-2'). Hiermee wordt fraude met nog niet geverifieerde inkomensgegevens voorkomen en bovendien het aantal terugvorderingen teruggedrongen. Voor de uitvoering levert deze maatregel op langere termijn een kostenbesparing op. Een belangrijk nadeel van de t-2-maatregel is dat het inkomen en vermogen dat voor de aanspraak op de toeslag wordt gehanteerd niet langer naadloos aansluit bij de actuele draagkracht van de burger. Dit kan met name bij plotselinge inkomensstijging (student gaat werken) of inkomensdaling (iemand wordt werkloos) een probleem zijn. Bij een budgettair neutrale invoering leidt de maatregel tot forse inkomenseffecten. Voor de grootste uitschieters zou een vangnet kunnen worden geïntroduceerd, vergelijkbaar met het vangnet dat ooit in de huursubsidie bestond, die ook de t-2-methodiek kende. Zo'n vangnet is weer complex voor de uitvoering. Een tweede nadeel is dat de overgang van het actuele inkomen naar een t-2-systematiek een grootscheepse transitie is, die meeruitgaven aan

programmageld met zich mee brengt. Een derde nadeel is dat de maatregel een flinke overgangsproblematiek met zich brengt voor de uitvoering. Invoering ervan vergt mogelijk jaren voorbereiding.

Alternatief voor de maatregel is dat alleen het voorschot wordt gebaseerd op het laatst vastgestelde inkomen (t-2), terwijl de definitieve afrekening gebaseerd blijft op het inkomen in jaar t, eventueel in combinatie met een sociale leenfaciliteit als vangnet. Deze optie kent als nadeel dat er grote aantallen terugvorderingen en nabetalingen blijven bestaan. Ook zou de uitvoerbaarheid een knelpunt kunnen zijn.

b) Normeren van de huurprijs
De huurtoeslag is gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten, de werkelijk overeengekomen huur. Deze informatie is afkomstig van de aanvrager en harde contra-informatie bij de Belastingdienst ontbreekt. Dit is een risico want huurder en verhuurder kunnen een gedeeld belang hebben om een andere huurprijs door te geven dan feitelijk gehanteerd wordt. Dit maakt het risico op onjuiste naleving en fraude bij deze toeslag extra groot. Normering van de huurprijs vermindert dit risico aanzienlijk en maakt het stelsel niet alleen flink fraudebestendiger maar ook eenvoudiger uit te voeren en minder complex. De invoering van een genormeerde huurprijs gaat gepaard met flinke inkomenseffecten en vereist dus een overgangstermijn.

c) Normeren uurprijs kinderopvang
Ook de kinderopvangtoeslag is gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten welke door de aanvrager aan de Belastingdienst moeten worden verstrekt. Het gaat dan om het aantal afgenomen uren kinderopvang en de uurprijs van de kinderopvang. Harde contra-informatie ontbreekt ook hiervoor bij de Belastingdienst. Het risico op onjuiste naleving en fraude is dus ook bij deze toeslag extra groot. Een vaste (genormeerde) uurprijs voor kinderopvang levert dan ook een goede bijdrage aan de fraudebestendigheid en vereenvoudigt de uitvoering. Een bijkomende voordeel van een genormeerde uurprijs is dat marktpartijen met een hoog uurtarief worden gestimuleerd de tarieven te verlagen. Dat geeft een positief budgettair effect. Deze maatregel kent ook nadelen. Ouders en kinderopvanginstellingen hebben geen prikkel om het aantal uren laag te houden. Zij kunnen het aantal contracturen fictief uitbreiden onder gelijktijdige verlaging van de tarieven. Daardoor verdienen zij met de ontvangen toeslag op ieder kinderopvanguur zolang de feitelijke uurprijs daarvan onder de genormeerde uurprijs ligt (kinderopvangtoeslag). Dit zou voorkomen kunnen worden door normering van de uurprijs te combineren met een normering van het aantal uur kinderopvang waarvoor men kinderopvang kan aanvragen. Op deze wijze worden wordt de prikkel in het systeem om het aantal uren kinderopvang uit te breiden weggenomen. Bij normering van het aantal opvanguren is echter sprake van een stelselwijziging, waarvoor wij verwijzen naar de eerder genoemde oplegger van SZW.

d) Fixatie huishoudsituatie
De huishoudsituatie van een toeslaggerechtigde, zijn partner en (voor de huurtoeslag) eventuele medebewoner(s) kan veranderen gedurende het toeslagjaar. In de huidige situatie wordt van toeslaggerechtigden verwacht dat zij deze wijzigingen actief aan de Belastingdienst doorgeven. De praktijk leert echter dat wijzigingen in de persoonlijke situatie in veel gevallen om sterk uiteenlopende redenen niet worden doorgegeven. Dit leidt tot grote aantallen nabetalingen en terugvorderingen. Door de huishoudsituatie op een vast peilmoment te fixeren wordt de hoeveelheid aan mutaties teruggedrongen en zal het aantal terugvorderingen verminderen. Op deze wijze wordt het frauderisico beperkt en de uitvoering vereenvoudigd. Een nadeel is dat de aanspraak op de

toeslag niet meer aansluit op de actuele omstandigheden en naijlt. Zo krijgt een ouder bijvoorbeeld niet direct recht op kinderopvangtoeslag als zij na de peildatum een kind krijgt. Deze maatregel kan dan ook niet zonder vangnet voor schrijnende gevallen. Dat vangnet doet een deel van de uitvoeringswinst weer teniet.

Ad 2) Moeilijk te controleren onderdelen afschaffen

a) Afschaffen servicekosten
De huurtoeslag kent naast de reële huurprijs ook een vergoeding voor de servicekosten als grondslag. Bij de servicekosten doen zich dezelfde problemen voor als bij de huurprijs zelf. Het belang van een tegemoetkoming in de servicekosten is echter veel kleiner. Daarom zou de servicekostencomponent geschrapt kunnen worden uit de subsidiabele huur. Deze maatregel leidt tot een geringe verbetering van de fraudebestendigheid en een kleine vereenvoudiging van de uitvoering. Inkomenseffecten die hierdoor ontstaan kunnen worden gemitigeerd door een lagere basishuur te berekenen.

b) Afschaffen kinderopvangtoeslag bij gastouderopvang
De gastouderopvang is een fraudegevoelig onderdeel van de kinderopvang. Dit komt met name door het informele karakter van deze vorm van opvang en het als gevolg daarvan ontbreken van iedere vorm van contra-informatie over het al dan niet daadwerkelijk afnemen van gastouderopvang. Uitsluiting van deze vorm van kinderopvang voor de kinderopvangtoeslag leidt tot een besparing in de uitvoeringskosten en tot aanzienlijke reductie van het frauderisico. Wel verwachten wij inkomenseffecten als gevolg van deze maatregel.

c) Uitzonderingen kindgebonden budget (voor 16- en 17-jarigen) afschaffen
Het recht op kindgebonden budget is gekoppeld aan het recht op kinderbijslag. Het kindgebonden budget bevat een uitzondering voor ouders van 16- en 17-jarigen die voor deze kinderen geen kinderbijslag ontvangen. Deze uitzondering geldt bijvoorbeeld wanneer deze niet genoeg uren school genieten of studiefinanciering ontvangen. Als de ouders echter voldoen aan de voorwaarden voor het kindgebonden budget omdat ze niet meer dan een bepaald eigen inkomen per kwartaal hebben, maken zij toch aanspraak op het kindgebonden budget. De SVB voert hiervoor ieder kwartaal een toets uit. Deze uitzondering maakt de uitvoering complex. Afschaffing van deze uitzondering leidt tot een besparing in de uitvoeringskosten bij de SVB, tot vermindering van fraude bij het kindgebonden budget en tot een vereenvoudiging van de regelgeving rondom het kindgebonden budget.

Ad 3) Overige maatregelen

a) Uitbetaling toeslag rechtstreeks aan instellingen
Om fraude te voorkomen en het aantal terugvorderingen terug te dringen kan de toeslag rechtstreeks uitbetaald worden aan de relevante instelling: zorgverzekeraar, woningcorporatie of kinderopvanginstelling. De maatregel vermindert in de beleving van de burger het 'rondpompen van geld', vereenvoudigt het proces (de groep burgers die (rechtstreeks) een toeslag in geld ontvangt wordt veel kleiner) en maakt de toeslagen fraudebestendiger (fraudeurs krijgen geen geld in handen). De maatregel moet wel gepaard gaan met een aansprakelijkheid van de instellingen voor het terugbetalen van eventueel teveel uitbetaalde voorschotten. Bijvoorbeeld als gevolg van een mutatie in inkomen of huishoudsituatie gedurende het toeslagjaar. Vanwege deze mutaties en terugvorderingen heeft deze maatregel voor de instellingen in het algemeen als nadeel dat de betaalstroom die zij voor een persoon ontvangen

van de Belastingdienst vaak niet stabiel is en aan veranderingen onderhevig. Ook nabetalingen op grond van de definitieve afrekening zullen aan de instellingen worden uitbetaald. In die zin blijft er een rondpompen van geld bestaan tussen de instellingen en de Belastingdienst. Verder kan een blokkerende bevinding zijn dat zorgverzekeraars werken met individuele polissen en de zorgtoeslag aan een huishouden wordt toegekend. Dit geeft complicaties in geval bijvoorbeeld een echtpaar met zorgtoeslag is verzekerd bij verschillende zorgverzekeraars.

b) Aanvragen toeslag door instellingen
Als de aanvraag van een toeslag via de derde private partij loopt waarmee de burger een contract is aangegaan voor het afnemen van diensten (zorgverzekeraar, woningcorporatie of kinderopvanginstelling), heeft de Belastingdienst meer zekerheid dat er recht op toeslag bestaat. Als het laatst bekende inkomen bij de Belastingdienst vervolgens wordt gebruikt om de toeslag wel of niet toe te wijzen, komt de burger er zelf helemaal niet meer aan te pas. Nadeel van deze optie is dat het de instellingen, nog meer dan in de hiervoor genoemde maatregel,opzadelt met forse administratieve lasten. Hier staat tegenover dat de toeslag ook rechtstreeks aan hen wordt uitbetaald, de betaalstroom stabieler is en hun debiteurenrisico fors afneemt. Zo kan de problematiek van de wanbetalers effectiever worden bestreden. Gevoelig punt van deze optie is dat maatschappelijk geaccepteerd moet worden dat een derde private partij inzicht krijgt in het inkomen en vermogen van hun klanten.

c) Opschorten uitbetaling voorschot bij twijfel over woonplaats
De basisregistratie personen (BRP) heeft als basisregistratie een centrale rol bij de toekenning van toeslagen. Een niet optimaal functionerend BRP kan de mogelijkheden om binnen het toeslagenstelsel te frauderen flink vergroten. Inmiddels is een aantal maatregelen getroffen teneinde de mogelijkheden van fraude met woonplaats of identiteit te verminderen. Geregeld is bijvoorbeeld dat bij twijfel of iemand op een bepaald adres woont, de uitbetaling van de toeslag kan worden opgeschort.
Een ander aspect van woonplaats- en identiteitsfraude is de problematiek van 'alleenstaande' ouders c.q. eenpersoonshuishoudens die feitelijk wel een partner hebben, terwijl dit niet als zodanig wordt herkend omdat hij/zij zich op een ander BRP-adres heeft laten inschrijven. Aanvullend op de reeds getroffen maatregelen rondom BRP-fraude zou geregeld kunnen worden dat bij gerede twijfel over het woonadres van een vermeende partner, de gemeente verder onderzoek doet, waarbij de uitbetaling van de toeslag van de "alleenstaande" wordt opgeschort.

d) Stringenter invorderingsbeleid
Voor het betalen van een toeslagschuld geldt een relatief soepel invorderingsbeleid. Iedereen met een toeslagschuld, ongeacht de betalingscapaciteit, komt in aanmerking voor een betalingsregeling van 24 maanden. Gedurende deze betalingsregeling wordt de schuld niet verrekend met een lopend voorschot. Als het invorderingsbeleid voor toeslagen meer aansluit bij het stringentere invorderingsbeleid dat geldt voor belastingschulden, kan het openstaande bedrag van de terugvorderingen aanzienlijk worden teruggedrongen. Te denken valt daarbij aan (1) het uitbreiden en maximaal benutten van de verrekeningsmogelijkheden, (2) het inkorten van de standaard looptijd van een betalingsregeling tot 12 maanden en (3) het uitbreiden van de dwanginvorderingsmogelijkheden (inclusief preferentie) van een toeslagschuld.

Met deze maatregelen kan onder meer verrekening gedurende een lopende betalingsregeling plaatsvinden. Ook kan gedacht worden aan het verhogen van het invorderingsrentetarief (nu 4%). Beide maatregelen vormen een sterke prikkel voor burgers om ervoor te zorgen dat het voorschot dat zij krijgen niet te hoog is.

e) Uitkeren 90% van voorschot

De toeslagen worden nu bij voorschot volledig uitgekeerd conform het geschatte recht, in de periode waarin de uitgaven worden gedaan. Het blijkt echter dat burgers hun inkomen vaak te laag inschatten, met veel terugvorderingen tot gevolg. Om deze problematiek te beperken kan het voorschot worden verlaagd tot 90% van het geschatte recht, waarbij de laatste 10% pas wordt uitgekeerd bij definitieve toekenning. Meer mensen zullen aangenaam verrast worden door een nabetaling, minder mensen zullen worden geraakt door een terugvordering. Dit voorstel kent echter ook belangrijke nadelen. In de eerste plaats wordt deels afgestapt van het actualiteitsprincipe. In de tweede plaats krijgen bijna alle burgers na afloop van het jaar met een verschil tussen voorschot en definitieve berekening te maken. Nu is dat voor slechts 50% van de ontvangers van zorg- en huurtoeslag het geval. De andere 50% heeft zo'n laag inkomen dat de definitief vastgestelde toeslag niet wijzigt ten opzichte van het voorschot. Deze groep wordt dan ook door de 90%-maatregel financieel benadeeld. Het wordt met name voor mensen met een inkomen op bijstandsniveau een groot probleem als zij 10% van hun voorschot moeten missen. Verder zal de maatregel ertoe uitnodigen om het opgegeven inkomen te manipuleren, zodat het te ontvangen bedrag alsnog gelijk is aan 100%.

f) Geen voorschot toeslaggerechtigden niet woonachtig in Nederland

In situaties waarin de toeslaggerechtigde niet woonachtig is in Nederland is een aantal specifieke problemen wat betreft fraude en terugvordering te onderscheiden. Voor deze gevallen beschikt de Belastingdienst namelijk niet over contra-informatie om bijvoorbeeld het door de toeslaggerechtigde geschatte inkomen te controleren. Verder zijn de terugvorderingmogelijkheden zeer beperkt. Gedacht kan worden aan een maatregel die de toeslaggerechtigde verplicht om een inkomensverklaring te overleggen van de belastingdienst in het land waar hij woonachtig is, alvorens hij voor een definitieve toeslag of een voorschot in aanmerking komt. Dit beperkt de export- en frauderisico's. Overigens neemt een dergelijke verklaring de risico's niet echt weg, omdat uit de verklaring niet altijd blijkt of alle voor Nederland relevante inkomens en vermogensbestanddelen zijn meegenomen. Bovendien zal de verklaring betrekking hebben op inkomensgegevens die enkele jaren oud zijn. Een verdergaande maatregel is om überhaupt geen voorschot aan toeslaggerechtigden woonachtig in het buitenland uit te betalen, maar de toeslag pas bij de definitieve toekenning uit te keren in combinatie met een inkomensverklaring van de buitenlandse Belastingdienst. Onderzocht moet worden of deze maatregelen discriminatoir zijn dan wel anderszins in strijd met het Europese recht.

g) Europese gegevensuitwisseling

Omdat Nederland niet het enige land is waar dit type fraude plaatsvindt, zou op Europees niveau de uitwisseling van informatie, fraudesignalen en risicoanalyses kunnen worden geïntensiveerd. Een nadeel hiervan is dat het een zeer tijdrovende aangelegenheid is alvorens een dergelijke gegevensuitwisseling geregeld is.

Scoretabel maatregelen

	Fraude	Uitvoering	Inkomens	Beleidsdoel	Admin. lasten	Export
1. **Normeren grondslagelementen**						
a. Inkomen vaststellen op t-2	+++	+++/---[1]	---	---	+++	
b. Normeren huurprijs	++	++	---	--	++	
c. Normeren uurprijs kinderopvang	+	+	-	-		
d. Fixatie huishoudsituatie	+	+	-	--		
2. **Onderdelen afschaffen**						
a. afschaffen servicekosten (huurtoeslag)	++	++	-	-	+	
b. Afschaffen gastouderopvang (kinderopvangtoeslag)	+++	+++	---	--	+++	
c. afschaffen uitzonderingen 16-/17-jarigen (kindgebonden budget)	+	+		-		
3. **Overige maatregelen**						
a. Toeslag uitbetalen aan instelling	+	+		+	++	
b. Aanvraag toeslag door instelling	++	++	---	+	+++	
c. Opschorten uitbetaling voorschot bij twijfel over woonplaats	+++	op terrein gemeenten	-			
d. Stringenter invorderingsbeleid	+	++	--		-	
e. Uitkeren 90% van voorschot	++	--	--	--		
f. Geen voorschot buiten Nederland	+++	+?-	--	--		+++
g. Europese gegevensuitwisseling	+	+		+		++

Toelichting:
Voor de uitvoerbaarheid geldt in het algemeen het volgende. Uit een analyse van de Belastingdienst ten aanzien van het huidige pakket aan werkzaamheden van in te voeren wetswijzigingen en projecten, komt naar voren dat er risico's zijn voor de continuïteit van de belastingheffing en toeslagen. Indien er meerdere ingrijpende maatregelen moeten worden genomen, kan dit in de uitvoering leiden tot een verdere stijging van de continuïteitsrisico's.

[1] Structureel levert de maatregel een besparing op, maar de invoeringskosten ervan zijn hoog.